Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102359

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончаренко Олена Віталіївна
2. Honcharenko Olena V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 17.00.03

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-05-2021

Спеціальність за освітою: Музикознавство

Місце роботи здобувача: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 55.053.04

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 13.09.25, 17.71, 18.41.85

Тема дисертації:

1. Мелоареалогічна вертикаль Полісся – Наддніпрянщина (за весільними мелотипами Сумщини).

2. The meloareological vertical of Polissia - Dnieper regions (according to wedding melotypes of Sumy region).

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено вивченню традиційної вокальної культури та регіональної стилістики північно-східного сегменту (ПСС) України – зони етнічного (українсько-білорусько-російського) та етнографічного (Полісся–Наддніпрянщина–Слобідщина) пограниччя з позицій мелогеографії. Мета роботи – сформувати уявлення про загальну конфігурацію етномузичного ландшафту північно-східного сектору України шляхом визначення специфіки весільних наспівів регіону за мелотипологічними та мелоареалогічними параметрами, окреслення діалектно-стильових зон та виявлення характеру їх ареальних контактів. На основі архівних аудіоматеріалів, власних польових записів, нотографічних джерел створено електронний каталог регіональних обрядових мелодій (понад 7000 зразків). До наукового обігу впроваджено сотню нотних транскрипцій, мелогеографічні типологічні та аналітичні карти. Здійснено мелотипологічний аналіз наспівів, враховано деякі мелофонетичні чинники, отримані дані систематизовано й картографовано. У результаті

роботи встановлено функціонування на досліджуваних теренах близько двох десятків типових весільних структур, описано їх модифікації, визначено ареали, відстежено найважливіші стильові тенденції. Класифіковано й картографовано виконавсько-стильові способи кадансування в обрядових наспівах («гукання»). Окреслено основні лінії регіонально-стилістичного поділу вивченого терену українсько-білорусько-російського пограниччя, що формує підстави для майбутнього системного історико-етнографічного районування означеного географічного простору.

2. The dissertation focused on study of a traditional vocal culture and regional stylistics of the north-eastern segment (NES) of Ukraine - the zone of ethnic (Ukrainian-Belarusian-Russian) and ethnographic (Polissia-Dnieper-Slobidschyna) borderlands in terms of melogeography. The melogeographic issues become especially relevant when studying the traditional culture of border areas, since the natural progress of their historical development is complicated by numerous spatial factors of the relationships of different cultural environments. The existing in such a coordinate system often becomes an additional destructive factor for a particular local tradition : interaction, intermingling of neighboring stylistic systems leads to leveling, erasure of characteristic local-dialectal features, decline and extinction of some "exotic" phenomena, giving way to more common and popular ones. On the other hand, the contacts of different traditions are followed by peculiar stylistic diffusions, which can contribute to the formation of new cultural phenomena, to the creation of a new style quality. Both the processes themselves and their results are valuable for scientific understanding. Therefore, the interaction of traditions in the areas of cultural borderlands is of special interest for meloareological studies, raising a number of questions about the genesis of certain phenomena, their development in terms of interregional and interethnic contacts. The wedding ritual songs are chosen as the research material. Like the ritual tunes of the agricultural cycle, they are among the oldest and most conservative in the folk tradition, have a high degree of typification, therefore, they are the most significant for reproducing the picture of the development of a certain regional tradition. Wedding songs, in contrast to the calendar ones, still functioned until recently in a folklore environment. This led to their better preservation, typological diversity, melodic development, richness of melo-rhythmic variability. That is why the system of wedding ritual tunes is considered the most productive material for meloareological studies, in particular for the research of border areas. The purpose of this work is to determine the specifics of wedding songs of the north-eastern sector of Ukraine by melotypological and meloareological parameters, to outline the dialectal-stylistic zones within the selected region, to identify the nature of their geographical (areal) contacts, to form an overall picture of the ethno-musical landscape of the NES. The analytical base of the research is formed on the basis of archival and published audio materials, own field records of the author, sheet music sources. The electronic catalog of regional ritual songs contains more than 7000 samples, about 5000 of which are wedding ones). The melodies are analyzed according to morphological and phonological criteria, the obtained data are systematized, mapped. As a result of work, the functioning of about two dozen typical wedding structures in their rhythm-compositional and melodic varieties was identified in the studied areas, their modifications were described, areas were determined, the most important stylistic tendencies and vectors of their distribution were traced. Performing-stylistic methods of cadences in ritual melodies ("hukannia") are classified and mapped for the first time. Maps of distribution of wedding melotypes and some stylistic elements, more than a hundred musical transcriptions of wedding songs from the studied region are brought into scientific circulation. Within the researched territories, 9 dialect-style zones were identified and described, the nature of their areal contacts was traced, the coherence of the identified traditional musical areals with the data of linguistics, history, ethnography was highlighted. The existence of the most important stylistic opposition between the traditions of Polissia (north) and Dnieper region (south), devided approximately by the Seim river, along which a strip of transitional dialect-style areals appears, is substantiated and analytically proved. The outlined main lines of the regional-stylistic division of the studied array of the Ukrainian-Belarusian-Russian borderlands form the basis for the future systemic historical-ethnographic zoning of the specified geographical space.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клименко Ірина Віталіївна
2. Klymenko Iryna

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довгалюк Ірина Сергіївна
2. Dovhaliuk Iryna Serhijivna

Кваліфікація: д. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадча Віра Миколаївна
2. Osadcha Vira Mykolayivna

Кваліфікація: к.мист., 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Зав'ялова Ольга Костянтинівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Зав'ялова Ольга Костянтинівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.